



FAN, TA'LIM VA AMALIYOT INTEGRATSIYASI

ISSN: 2181-1776(E) | SJIF 2023: 6.907

Xudayberdiyeva Charos
Daminovna

*Samarqand viloyati Payariq tumani
80-umumiy o'rta ta'lim maktabi
boshlang'ich ta'lim fani o'qituvchisi.*

O'QUVCHILARDA VATANPARVARLIK G'OYALARINI SHAKLLANTIRISHDA AJDODLARIMIZ MEROSI.

Annotatsiya: Ushbu maqolada o'quvchilarda vatan ravnaqi g'oyalarini shakllantirishning mazmun mohiyati, shakl va metodlari bayon qilingan. O'quvchilarda vatan ravnaqi g'oyalarini shakllantirishda ajdodlarimiz merosidan foydalanish pedagogik shartlari tahlil qilingan. O'quvchilarda ajdodlarimiz merosidan foydalanishga oid metodik tavsiyalar berilgan.

Kalit so'zlar: mutafakkur, axloq, vatanparvarlik, shakkoklik, intellektual, tajriba, ma'rifat, munosabat, ajdod, muvofiq, madaniyat, adabiyot, meros, g'oya husinkor.

Аннотация: В данной статье описаны сущность, формы и методы формирования у учащихся представлений о национальном развитии. Анализируются педагогические условия использования наследия наших предков в формировании у учащихся представлений о национальном развитии. Студентам были даны методические рекомендации по использованию наследия наших предков.

Ключевые слова: мыслитель, нравственность, патриотизм, скептицизм, интеллигент, опыт, просвещение, мироощущение, родоначальник, конформизм, культура, литература, наследие, идея мира.

Annotation: This article describes the essence, forms and methods of forming the ideas of national development in students. Pedagogical conditions of using the heritage of our ancestors in the formation of the ideas of national development among students are analyzed. Methodical recommendations on using the heritage of our ancestors were given to students.



Key words: thinker, morality, patriotism, skepticism, intellectual, experience, enlightenment, attitude, ancestor, conformity, culture, literature, heritage, the idea of peace.

Milliy o'zlikni aninglash, milliy qadiryatlarimizni tiklash ularni ilim fan va taraqqiyot yutuqlari bilan boyitib borish, Vatanimiz tarixi madaniyatini teran bilib olish, muqaddas dinimizga sadoqatni tarbiyalash Vatan ravnaqi g'oyasini shallantirishdagi asosiy vazifalardan xisoblanadi. Bu vazifalarni amalga oshirish natijasida talabalar ongida yangicha fikrlash, milliy tafakkur, milliy mafkuraviy qarashlar, ma'naviy – axloqiy xislatlar kamol topadi. Talaba – yoshlarda Vatan ravnaqi g'oyasini shallantirish dolzarb muamolardan biri bo'lib, jamiyat taraqqiyotining negizini tashkil etadi. Shuning uchun ham talabalarga Vatan ravnaqi g'oyasi haqida bilimlar berish, ularda ko'nikma va malakalar hosil qilish muxumdur.

Mustaqillik tufayli biz o'zimizning haqiqiy Vatanimizni topdik

Vatan, vatanparvarlik, Vatan ravnaqi haqida o'zbek mutafakkirlari va ma'rifatparvarlari o'z asarlarida alohida to'xtalib o'tganlar.

Ahmad Yassaviy (tug'ilgan yili ma'lum emas, vafoti 1167y) - turkiy tasavvuf she'riyatining atoqli vakili. Yassaviy islom dinining yirik namoyandasi sifatida "tuproq"ni Allohning munavvar nuri, suv - uning yorug' hayoti, havo-buyukligi, olov - uning g'azabi timsoli deb hisoblaydi. tom ma'noda tuproq - Vatan, ona-yurt. Tuproq necha yuz yillardan buyon ne-ne ulug' farzandlarini quchog'iga bosib kelayotgan mushfiq zamin. Shuning uchun biz uni e'zozlab, ona-Vatan deymiz. Bu Vatan o'tmishda yashagan avlod-ajdodlarimizga onalik qilgan. Vatan biz uchun va kelajak nasllar, avlodlar uchun ham ona-Vatandir. Yassaviy:

Boshim tufrog', o'zim tufrog', jismim tufrog',

Haq vaslig'a yetarmen deb ruhim mushtoq!

- deb o'zining Vatan diydoriga bo'lgan sog'inchini izhor etgan. Demak, inson Vatan bilan uyg'un. Shu tuyg'uga ega bo'lgan inson el-yurt ehtimomiga sazovordir. Bunday insonni dunyo taniydi. Abdulla Avloniy nazdida vatan tuyg'usi eng insoniy, eng mo'tabar tuyg'udir. Vatan dardi bilan yashamoq, uning baxtidan quvonmoq, u bilan faxrlanmoq kerak. Vatan onadek muqaddas. Uni qadrlash, e'zozlash, uning shodlik va quvonchiga sherik bo'lish, g'am-hasratini baham ko'rish farzandning muqaddas burchidir. Avloniy deydi: "Har bir kishining tug'ulib o'skan shahar va mamlakatini shul kishining vatani deyilur. Har kim tug'ulgan, o'skan yerini jonidan ortiq suyar. Hatto bu vatan hissi - tuyg'usi hayvonlarda ham bor. Agar bir hayvon o'z vatanidan - uyuridan ayirilsa, o'z yeridagi kabi rohat-rohat yashamas, maishati talx bo'lub, har vaqt dilining bir go'shasida o'z vatanining muhabbati turar".

Farzandlar ham har xil bo'ladi. Onaning baxtiga sherik bo'lib, baxtsizligida yolg'iz tashlab ketuvchi farzandlar ham topiladi. Vatanning ham faqat fusunkor tabiatini, bog'-rog'larini xush ko'radigan, lekin tashvish va g'amlarini o'ylamaydigan farzandlari yo'q emas. "Biz, - deydi Avloniy, - turkistonliklar o'z vatanimizni jonimizdan ortiq suydigimiz kabi, arablar arabistonlarini, qumlik, issig' cho'llarini, eskimular shimol taraflarini, eng sovuq kor va muzlik yerlarini boshqa yerlardan ziyoda suyarlar. Agar suymasalar edi, havosi yaxshi, tiriklik oson yerlarga o'z vatanlarin tashlab hijrat qilurlar edi.



Pedagogika fanlari doktori, professor Muhammad Quronovning takidlashicha, O'zbekiston vatanparvarligi: "Milliy davlat - O'zbekistonning bir va butunligini tushunish va istash, qo'llab-quvvatlash; yagona fuqarolik mas'uliyatini tushunish; O'zbekistonning tarixi, hoziri va kelajagiga munosabat bildira olish; vatanparvarlikka daxldor ishlar, tadbirlarda ongli qatnashish; O'zbekiston uchun jonkuyarlik; Vatan manfaatiga yo'naltirilgan uyg'un shaxsiy maqsadlarga egalik; O'zbekistonning kelajagiga, uning buyukligiga e'tiqod; shakkoklik, Ona-Vatan, Uzbekistonni, vatandoshlarni kamsitilishiga, vatanni sevmaslikka salbiy munosabatini namoyon qila olish"dan iboratdir.

Vatan so'zi hamisha ona so'zi bilan yonma-yon keladi. Bu shunchaki oddiy gap emas. Chunki necha yuz yillardan buyon ne-ne ulug' farzandlarni o'z quchog'iga olgan ona yer ajdodlarimizga onalik qilgan. Ha, u ota-bobolarimizning onasi bo'lgan! U bizning onamiz va kelajak avlodning onasi bo'lajak. Shuning uchun ham dunyoda onamizdan yaqin va qadrli zot bo'lmaganidek, "Vatan" so'zidan aziz va qimmatli kalima yo'q. Otasiga hurmatu ehtirom saqlagan farzand vatanni ham mukarram tutadi. Demak, dunyoda ona bitta, Vatan ham, Vatanga muhabbat tuyg'usi ham ilohiy bir ne'mat, shuning uchun ham u har bir kishiga aziz va muqaddasdir. Mustaqillik e'lon qilingach, xorijdagi ko'p vatandoshlarimiz mamlakatimizga kela boshladi. Ular bizning ahvolimizni ko'rish uchun kelmaganlar. Vatandoshlar hijratda molu dunyo, izzat-ikrom topsa-da, hych bir yurtidan o'xshashini topa olmagan. Ona-vatanlarini tuprog'ini ko'zga surtish umidida keladilar. Darhaqiqat, Vatandan yaxshi yor bo'lmas, degan hikmatni bilmaydigan odam topilmasa kerak. Chindan ham Vatandan aziz, Vatandan muqaddas, Vatandan oliy ne'mat bormikin! Insonga neki muqaddas bo'lsa, barchasi Vatanga bog'liqdir. O'zga shaharlarning haybati nechog'li hayratlanarli bo'lmasin, ularning hych biri ona yurtimizga teng kelmaydi. Vatan ravnaki – bu ona zaminga bulgan muxabbat,uni sevish ezozlash. Uning ravnakiga xar bir fukoroning uz xissasini kushishga erishish Vatan ravnaqi - bu ona-Vatan, mustaqil O'zbekiston tushunchalarini o'z ongiga singdirish va unga sodiq bo'lishga erishish.

Vatan ravnaqi yurt tinchligi bilan bevosita bog'liqdir. Chunki yurt tinchligi bebaho ne'mat, ulug' saodatdir. Bashariat o'z taraqqiyotining barcha bosqichlarida, avvalo, tinchlik va totuvlikka intilib kelgan. Yurt tinchligi - barqaror taraqqiyot garovi. Tinchlikni saqlash va mustahkamlash masalasi umumbashariy jamiyatning asosiy masalalari, birinchi navbatda, tinchlik-totuvlik holatidagina samarali hal etilgan. Shu boisdan ham, yurt muammosini o'z-o'zidan kishilarning xohish-istagi, orzu-umidlari bilan hal qilib bo'lmaydi. Insoniyat uchun muqaddas bu ne'matga doimo izchil va qat'iy harakatlar tufayligina erishilgan. Prezidentimiz ta'kidlaganidek: "Ta'lim O'zbekiston xalqi ma'naviyatiga yaratuvchanlik faolligini baxsh etadi. O'sib kelayotgan avlodning barcha eng yaxshi imkoniyatlari unda namoyon bo'ladi.

O'zbek xalqining buyuk kelajagi, dastavval, uning o'ziga, ya'ni ma'naviy qudrati va milliy ongining yuksak ijodiy kuchiga, yaratuvchanlik qobiliyatiga har jihatdan bog'liqdir. Shuning uchun ham bugungi kunning dolzarb masalalaridan biri yoshlarda Vatan ravnaqi g'oyasini shakllantirish asosida ma'naviy, intellektual imkoniyatlarini, dunyoqarashini shakllantirish, uning yo'nalishlarini ishlab chiqish,



talaba-yoshlarga barkamol shaxsni shakllantirishga qaratilgan ta'lim-tarbiya berishning asosiy shakl va uslublarini yaratishdir.

Adabiyotlar ro'yxati.

1. Pedagogika: Oliy o'quv yurtlari talabalari uchun darslik/ O'z.M. Asqarova, M. Xayitboyev, M.S. Nishonov. O'zR Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi. - T.: "Talqin", 2008 - 288 b
2. N. Abdulhatov, O.Abubakirova "Aliomalar to'g'risidagi asotirlar" Farg'ona 2012 y.
3. H.T.Omonovva boshqalar "Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat" . Darslik Toshkent - 2007.